

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การศึกษา
2. สมมติฐานการศึกษา
3. วิธีดำเนินการศึกษา
4. สรุปผล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกประชาชนตามเพศ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการศึกษา

1. ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีเพศ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุมจังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีสิทธิเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6,146 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา. 2552 : 12-13)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการของทาโร ยามานะ (Taro Yamane. 1973 : 737) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 376 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอบเขตการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ และระดับการศึกษาเป็นประเภทสอบถามรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 8 ด้าน ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

4.2 ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีผู้ช่วยผู้ศึกษาในแต่ละหมู่บ้านโดยนำแบบสอบถามไปพบประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อตอบแบบสอบถามตามข้อสำรวจในแบบสอบถาม และรวบรวม

แบบสอบถามจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ

5.2 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding from)

5.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ จากอำนาจการจำแนกราย

ข้อในแบบสอบถาม

5.4 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้ว ไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย

5.5 กรณีแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ผู้ศึกษานำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความหรือประโยค (Grouping) ที่มีลักษณะหรือความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน และแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำหลักสถิติมา ประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) t-test (Independent Sample) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ผู้ศึกษาได้กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล

การศึกษาคำพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้ผลการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 6 บ้านโลกไร่้อย
2. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ดังนี้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง 7 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริการสังคม ด้านการเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการปกครอง ด้านความรู้ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านความสามารถ

3. เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ พบว่า

3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ต่างกัน ความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ ควรให้ความเป็นกันเองกับประชาชน ควรมีความรู้ความสามารถในการทำงานตามตำแหน่งหน้าที่ ควรมีความคิดสร้างสรรค์ในการบริการประชาชนอย่างทั่วถึง ควรสร้างความมั่นคง มั่นใจให้ประชาชนที่อยู่ในความดูแล ควรให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดสำหรับประชาชนที่เดือดร้อน ควรให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อได้อย่างเปิดเผย มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างรายได้ให้กับประชาชน ควรเป็นผู้นำที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม และควรยึดหลักศาสนาเป็นหลักในการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบที่ได้ศึกษา ความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา ตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษา พบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา มีภาวะผู้นำในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับดี จึงทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจต่อ

ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ณัฐกิจ อิศระเสนีย์ (2549 : 71-73) ได้ศึกษาได้ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งและความพึงพอใจของประชาชนในการปฏิบัติงานของนายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ กำแพงแสนจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีความสนใจในการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ไปใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 96.90 เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินใจเลือกนายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลใน 3 ลำดับแรกคือความซื่อสัตย์สุจริต ความมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูล และการมีผลงานทำประโยชน์ต่อชุมชน และประชาชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของนายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลาง ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ปัญหาเร่งด่วน 3 ลำดับแรกที่ประชาชนต้องการให้นายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการแก้ไข ได้แก่ 1) ปัญหาความยากจน 2) ปัญหาการศึกษา และ 3) ปัญหายาเสพติด สำหรับด้านพฤติกรรม การเลือกตั้งพบว่าอาชีพนักการเมืองมีความสนใจการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าอาชีพอื่น และผู้มีการศึกษาดั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น ไปไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาดำกว่า แต่ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีผลทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของนายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ ทิวา ประสุวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลเมืองเชียงราย พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจในด้านระบบการให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง ความพึงพอใจในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ประชาชนตำบลบ้านแลงที่มีเพศ สถานภาพสมรส การศึกษารายได้ และกลุ่มสมาชิกแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจในการเข้ารับบริการที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกันส่วนประชาชนตำบลบ้านแลงที่มีอายุ อาชีพ แตกต่างกันจะมีความพึงพอใจในการเข้ารับบริการที่องค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีเพศ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอลำปำจังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน พบว่า

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ความสำคัญกับประชาชนในการกำกับดูแลเท่าเทียมกันซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวาสนา วลิกรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ปี ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพโครงสร้างพื้นฐานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสภาพเศรษฐกิจ ด้านสภาพสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติและด้านการเมืองการบริหาร มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จำแนกตามสถานภาพของประชาชน เพศ วุฒิการศึกษา รายได้/เดือน และถิ่นที่อยู่อาศัย โดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.2 ประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ต่างกัน ความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัววา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้บริการต่อประชาชนแต่หมู่บ้านในกำกับดูแลไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจินตนา คงเหมือนเพชร (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลเมืองปัตตานี 7 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลเมืองปัตตานี อยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ รายได้ และเขตตำบลที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริการของเทศบาลโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา ตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีข้อเสนอแนะที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไปใช้แก้ไขปัญหาดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา ควรดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 ควรพัฒนาภาวะผู้นำด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการปกครอง (ตารางที่ 3)

1.1.2 ด้านความรู้ ควรบริหารภารกิจต่างๆ ของท้องถิ่นเพื่อตอบสนองแก่ประชาชน ระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับท้องถิ่น

1.1.3 ด้านความสามารถ เน้นการบริหารงบประมาณ

1.1.4 ด้านความคิดสร้างสรรค์ ควรมีจินตนาการในการปรับปรุงพัฒนา

ชุมชน

1.1.5 ส่งเสริมและปรับการดูแลความปลอดภัยให้กับชุมชนได้

1.2 ข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ ข้อ 2 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา ควรดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 ควรส่งเสริมและเน้นการพัฒนาหมู่บ้าน หมู่ที่ 12 และ 13 ให้มากขึ้น เนื่องจากยังมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

1.2.2 เน้นพัฒนาและประชาสัมพันธ์ ตลอดจนทำความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนได้รู้จักนายกฯ ในทุกหมู่บ้านอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมเพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่างกัน

1.3 ข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ ข้อ 3 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา ควรดำเนินการ ดังนี้

1.3.1 ควรให้ความเป็นกันเองกับประชาชน

1.3.2 ควรมีความรู้ความสามารถในการทำงานตามตำแหน่งหน้าที่

1.3.3 ควรมีความคิดสร้างสรรค์ในการบริการประชาชนอย่างทั่วถึง

1.3.4 ควรสร้างความมั่นคง มั่นใจให้ประชาชนที่อยู่ในความดูแล

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลใกล้เคียง ในเขตจังหวัดมหาสารคาม เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการทำงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีคุณภาพมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY